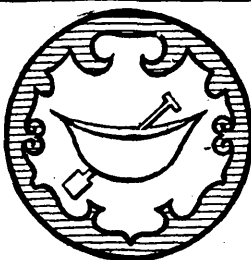

DZIENNIK

ZARZĄDU

M. ŁÓDZI

Redakcja i administracja
ul. Pomorska 18.

Administracja czynna od godz. 9—12 wp.
Redakcja od godz. 2—3 po południu.

Prenumerata: Kwartalnie .Mk. 12000.—
Miesięcznie „ 4000.—

Ogłoszenie: Wiersz nonparelowy (cztery
szpalty na stronie) Mk. 1000.—Przed tekstem
Mk. 3000.— za wiersz (dwie szpalty na
stronie). Drobne 400 marek za wyraz.
Najmniejsze ogłoszenie mk. 4000.—

Cena egzemplarza 1000 Mk.

Nr 30. (200.)

Łódź, wtorek 17 lipca 1928 r.

Rok V.

Dr. RYSZARD REINER.

Podstawy rozbudowy miast.

Miasta są organizmami społecznymi, muszą się zatem rozwijać, aby żyć. Rozwój jest istotną cechą każdego życia, a jego zatamowanie naraża życie na zagładę. Warunki rozwoju miast są, rzecz zrozumiała, bardzo rozmaite. Uwagi obecne ograniczają się do rozpatrzenia zasadniczych podstaw rozbudowy miast, t. j. problemu gruntowego.

Z punktu wzdzenia ogólnych zagadnień miejskich kwestja rozbudowy miast (a przez nią rozumieć należy nietylko zapewnienie sobie potrzebnych terenów, ale regulację tychże, przystosowanie sieci dróg do istniejących arterij komunikacyjnych miasta, przekształcenie gruntów rolnych na działki budowlane, przewidzenie zaspokojenia potrzeb publicznych, gospodarczych właściwości i lokalnych tendencyj rozwoju) — inaczej przedstawia się w czasach normalnych a zupełnie inaczej w czasach nadzwyczajnych, jak obecne. W czasach normalnych starają się miasta o zdobycie nowych terytorjów dla rozszerzenia swych granic wedle z góry ułożonego planu, a choćby programu rozbudowy—aby zabudowanie postępowało racjonalnie.

W czasach anormalnych jak obecne, wypadki idą często ponad linją pewnych norm ogólnie przyjętych, powodując konieczność uregulowania prawnego ex post pewnych stosunków faktycznych, spowodowanych rozwojem życia i jego potrzeb.

W zasadzie starają się miasta zarówno o powiększenie terytorjum dla rozszerzenia swego obszaru administracyjnego, jak o zwiększenie własnego kompleksu gruntów przez zakup pewnych obszarów na własność gminy, przyczem granice interesu publicznego i prywatnego nie zawsze łatwo można określić, gdyż w zasadzie każda działalność gminy, jako takiej, ma pośrednio cel prawnopubliczny.

Zakres działalności miast w tej dziedzinie mieści w sobie tyle zagadnień prawnopublicznej i prawnoprywatnej natury, że uporządkowanie ich potrwa niewątpliwie lat kilka. Zadaniem administracji publicznej jest jednak zdać sobie sprawę przede wszystkim sprawę z istniejącego stanu

faktycznego i rozwój dalszy pokierować drogami, wskazanymi doświadczeniem już nabytym przy uwzględnieniu warunków i potrzeb miejscowych.

Kwestję powiększenia obszaru rozwiązały miasta, którym brakło miejsca dla rozbudowy, przyłączając do siebie gminy podmiejskie, jak np. Warszawa, Kraków, Rzeszów, niedawno Lublin i t. d.

Dalszą możność rozwoju uzyskały miasta na podstawie postanowień art. 26, ust. o wykonaniu reformy rolnej przewidującego pozostawienie wszystkich gruntów, położonych w pewnym promieniu od centrum miasta, gminom miejskim na ich rozszerzenie i budowę kolonij mieszkalnych.

Artykuł ten w związku z art. 30 ustawy o rozbudowie miast (Dz. Ust. Rzp. Pol. № 89 z r. 1922) daje możność łatwego przyłączenia, bo drogą uchwały Rady Ministrów, do miasta obszarów, położonych w sferze interesów miast.

Mimo to gotowych pod rozbudowę gruntów nie będzie wiele — miasta bowiem polskie nie miały, ani dotychczas przeważnie nie mają planów rozbudowy swych terytorjów z wyjątkiem miast w województwach: poznańskim, pomorskim i śląskim. W województwach tych przygotowano z góry pod miastach wedle praktyki niemieckiej, przyjętej na całym resztą Zachodzie Europy, ulice pod przyszłe zabudowanie w przeciwieństwie do miast reszty województw polskich, gdzie z reguły naprzód budowano domy, a potem ulice.

O znaczeniu celowo opracowanego planu regulacji przy rozbudowie miasta niema potrzeby dłużej się rozwodzić.

O rozszerzeniu miasta nie da się poprostu ani myśleć bez uchwalenia takiego planu, będącego podstawą całej polityki gruntowej i budowlanej gminy, podstawą systemu i linii wytycznej rozwoju miasta na przyszłość.

Brak planu regulacyjnego spowodzić musi dla miasta nieobliczalne wprost skutki, a to wymieniając pokrótce:

1) Możliwość, że stare miasto nie będzie miało z nowymi dzielnicami pod względem komunikacyjnym odpowiednich połączeń i nawiązań.

2) Nieodpowiednio zabudowane terytorjum nie da się później racjonalnie uregulować, chyba tylko z pomocą ogromnych ofiar ze strony gminy.

3) Nowe dzielnice miasta mogą się zabudować w sposób zupełnie przeciwny z interesami komunikacyjnymi i sanitarnymi, a nawet prywatnymi — większości właścicieli realności.

4) Bez planu rozbudowy nie można przygotować miejsca pod ogrody, parki i skwery, oraz budynki publiczne, ten też brak naraża później gminy na olbrzymie wydatki.

5) Wskutek braku planu zatracą się widoczność wielu zabytków architektonicznych.

6) Bez planu rozbudowy nie można przeznaczyć pewnych części miasta na pomieszczenie zakładów przemysłowych, uciążliwych dla otoczenia z powodu huk i niezdrowych wyciewów.

Ułożenie planu rozbudowy jest przeto pracą konieczną i pracą przytem nadzwyczajną trudną i wymagającą głębokiej wiedzy ekonomicznej, technicznej, artystycznej i higienicznej, a obecnie niezwykle aktualną, ze względu na przepis art. 26 ust. o wykonaniu reformy rolnej.

Uchwalenie jednak choćby najlepszego planu rozbudowy nie będzie miało skutków, jeżeli przestrzeganie zasad planu nie znajdzie sankcji w przepisach ustawy.

O ile bowiem taki plan stwarza tylko warunki zabudowania miasta, to jedynie odpowiednia ustawa skierować może przymusowo zabudowanie

na tory, wyznaczone przez plan, i w ramach tegoż strzec wymagań zdrowotności publicznej, bezpieczeństwa ogniowego i komunikacji. Również jeżeli plan rozbudowy wyznacza pewne obszary np. na zabudowanie sposobem otwartym, na działnice fabryczne i t. d., to ustawa budownicza zmusi właścicieli do zabudowania gruntów w sposób, wskazany przez plan, i zapobiegnie zabudowaniu, nieodpowiadającemu interesom danego miasta.

Widoczne zatem, że plan rozbudowy i ustawa budownicza powinny być owiane tym samym duchem i wzajemnie się uzupełniać i wspierać.

Dobrze obmyślany i opracowany plan rozbudowy, uzupełniony odpowiednią ustawą, może bardzo skutecznie zwalczać niezdrową spekulację gruntową.

Wskutek bowiem wykreślenia linii wytycznych na przyszłość, zwraca plan rozbudowy uwagę interesowanych na dostateczną ilość gruntów, odpowiednich do zabudowania, i w ten sposób odbiera spekulantom gruntowym monopol dostarczania gruntów pod budowę.

Plan rozbudowy ma przewidzieć, które przestrzenie powinny być zabudowane, gdzie należy urządzić plantacje i wybudować gmachy publiczne, gdzie mają stać domy w szeregu zwartym, dzie zaś oddzielnie, jaką szerokość mają mieć ulice, jak przeprowadzić linię tramwajową i kanalizację, gdzie mają być założone ogródki przed domami i t. p., jak ma być przeprowadzona w ogólnych zarysach parcelacja prywatna.

Poparty ustawą budowlaną i należyście zatwierdzony plan rozbudowy staje sam przez się obowiązującą normą prawną, obowiązującą tak władze jak i interesowanych, i dlatego zezwolenie na budowy i parcelacje uzyskać można tylko pod warunkiem ścisłego zastosowania się do sposobu budowy i linii regulacyjnych, wskazanych planem rozbudowy.

Doniosłość planów regulacyjnych podkreśla w sposób niewątpliwy art. 31 ust. o rozbudowie miast z 26 września 1922 r. (№ 89 p. 811 Dz. (Ust. Rzp. Pol.) postanawiając, że zezwolenie na parcelacyjny podział wszelkich nieruchomości udzielone nie będzie, jeżeli projekt parcelacyjny nie jest uzgodniony z planem regulacyjnym miasta.

Postanowienie to wiąże także Sądy hipoteczne przy intabulacji podziałów gruntowych.

Co do ustawodawstwa obowiązującego w Polsce w sprawie planów regulacyjnych dla miast, należy zaznaczyć, że najbardziej wyczerpująco unormowaną jest ta sprawa w **b. zaborze pruskim**, bo jedną z najważniejszych ustaw niemieckich, t. j. ustawą pruską z 2 lipca 1875 (Baufuchtliniengesetz), uzupełnioną ustawą mieszkaniową z 28 marca 1918 r.

Znaczenie tej ustawy jest dla budowy miast ogromnie ważne. Wywarła ona decydujący wpływ na inne ustawodawstwa, wprowadzając zasadę autonomii miast w sprawach regulacyjnych. Odtąd nie władze państwowe, lecz autonomiczne wzięły w swe ręce inicjatywę tych spraw.

W **b. zaborze austriackim** zawierają przepisy o planie regulacyjnym:

dla Lwowa § 3 ust. bud. z 21 kwietnia 1885 № 31 Dz. u. kr.;

dla miast mniejszych małopolskich § 14, 17 noweli do ustawy budowlanej (1889) z 15 maja 1907 № 57 Dz. u. kr.;

dla 19 miast małopolskich § 19 i 20 noweli do ust. bud. (1889) z 15 maja 1907, № 56 D. u. kr.;

Tenor przepisów o planach regulacyjnych w ustawach małopolskich jest najwięcej tensam.

Niektóre jednak ustawy traktują ten przedmiot obszerniej, a inne ograniczają się tylko do wskazówki, że plan regulacyjny ma być wykonany w razie pewnej katastrofy, np. po spaleniu się miasta, inne wreszcie

wspominają tylko mimochodem przy innych sprawach o planie regulacyjnym, jak np. ustawa lwowska, która w § 3 żąda, aby budujący przed wniesieniem podania o koncesję budowlaną upewnił się, czy linja regulacyjna i poziom nie ulegną zmianie według ogólnego planu regulacyjnego całego miasta, który to plan w urzędzie bud., do użytku stron interesowanych stale będzie wyłożony.

Innej wzmianki o planie regulacyjnym w ustawie lwowskiej niema.

Ustawa krakowska z r. 1883 jest unikatem swojego rodzaju, bo w niej ani słówkiem nie wspomniano o planie regulacyjnym. Krakowska ustawa budowlana z r. 1883 ignoruje budowę miasta, a uznaje jedynie budowę domów.

Dopiero nowela z r. 1910 postanawia, że parcelacja gruntów ma się odbywać zgodnie z planem regulacyjnym miasta.

W **b. zaborze rosyjskim** sprawa planów regulacyjnych jest rozrzucona po różnych ustawach i również nie jest należycie unormowana.

W ustawodawstwie polskim widać już tendencję do należytego uregulowania omawianego zagadnienia.

Ustawa o organizacji i zakresie działania Ministerstwa Robót Publicznych z 29 kwietnia 1919 (Dz. Ust. Rzp. № 39), postanawia w art. 1 ust. 4, że do zakresu tego należy „osadnictwo ludzkie, a w szczególności regulacja i zabudowanie miast”. Sprawy te wedle rozp. Ministerstwa Robót publicznych z 19 kwietnia 1920 (№ 36 Dz. Ust. Rzp. Pol.), należą do kompetencji Okręgowych Dyrekcyj Robót publicznych.

Bardziej szczegółowo zajmuje się tą sprawą ustawa z 2 marca 1920 r. (№ 24 Dz. Ust. Rzp. Pol.) o organizacji odbudowy miast. Art. 9 tej ustawy wprowadza zasadę, że w zniszczonych przez wojnę miastach, można przystąpić do wzniesienia stałych budowli tylko na podstawie zatwierdzonego planu regulacyjnego.

Plan taki ma przedłożyć zarząd miasta, a w razie zwłoki tegoż, może Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, na wniosek Ministerstwa Robót publicznych, polecić sporządzenie takiego planu na koszt właściwej gminy.

Wykonawcze przepisy do tego art. ustawy o odbudowie znajdujemy w §§ 18, 19 i 20 rozp. Ministerstwa Robót publicznych z 17 maja 1920 (№ 43 Dz. Ust. Rzp. Pol.)

Jak widać z tego, unormowano dotychczas sprawę przymusu należytej regulacji miast tylko w razie odbudowy miast zniszczonych przez wojnę.

Rząd myśli jednak o zasadniczym załatwieniu tej tak dla rozwoju miast doniosłej kwestji.

Ministerstwo Robót publicznych wypracowało we wrześniu 1921 projekt powszechnej ustawy budowlanej, której miałyby podlegać na obszarze Rzeczypospolitej wszelkie sprawy budowlane, a w szczególności także sprawy zabudowania całych terenów, oraz związanych z tem urządzeń technicznych użyteczności publicznej. Projekt przewiduje dla sprawy planów zabudowania miast 26 pierwszych artykułów. Projekt rozróżnia ogólne i szczegółowe plany zabudowania. Pierwsze mają określać całokształt gospodarki komunikacyjnej, gruntowej i techniczno-budowlanej gmin miejskich. W łączności z ogólnym planem zabudowania obowiązane są gminy miejskie ustanowić miejscowe przepisy budowlane. Szczegółowe zaś plany zabudowania powinny być wykonane w myśl głównych zasad — ogólnego projektu, a to dla dzielnic w okresie zabudowania, lub już zabudowanych ale wymagających regulacji, dalej dla nowych terenów budowlanych i w razie zakładania nowych ulic.

W tym samym mniej więcej czasie uchwalono również we Lwowie projekt ustawy budowlanej. W projekcie tym 16 pierwszych §§-ów odnosi się do planu zabudowy.

W porównaniu z projektem rządowym, projekt miasta Lwowa jest więcej szczegółowy. Dzieli on podobnie jak projekt rządowy plan zabudowania na ogólny i szczegółowy.

Plan zabudowania ustanawia Rada miejska. Podkreślić tu należy, że w przeciwieństwie do projektu rządowego, Rada miejska występuje tu zupełnie samodzielnie. Projekt lwowski nie przewiduje zatwierdzenia rządowego, co ściśle odpowiada dotychczasowym przepisom o autonomji miasta Lwowa.

Plan zabudowania ogólny ma między innymi zawierać podział miasta na strefy budowlane i oznaczenie przestrzeni potrzebnych na cele publiczne. Plany zaś szczegółowe powinny obejmować linje regulacyjne i budowlane (tak frontowe jak i wewnętrzne) ulic i placów, przekroje ulic i placów.

Projekt lwowski zawiera dobrze zebrane przepisy o skutkach prawnych planu zabudowania.

Przepisy te projekt lwowski ujmuje bardziej przejrzysto, niż projekt rządowy.

Również i miasto Kraków przygotowało projekt ustawy o planie regulacyjnym. Rzecz ujęta jest zwięźle w 9 §§-ach. Zasadniczem postanowieniem projektu jest przepis, że podstawę dla zabudowania miasta stanowi plan regulacyjny, który powinien mieć na względzie stosunki zdrowotne, komunikacyjne i estetyczne miasta.

Z przytoczonych tu przepisów ustaw już obowiązujących i projektów widoczne jest, że tak władze rządowe, jak i samorządowe, zdają sobie sprawę z doniosłości planów rozbudowy dla rozwoju miast.

(Dok. nast.)

Z Zagadnień Mieszkaniowych.

Stowarzyszenia mieszkaniowe w Ameryce.

Stany Zjednoczone są krajem najbajniej rozwijającej się kooperacji mieszkaniowej. Opis takiej bardzo ciekawej organizacji mieszkaniowej istniejącej pod nazwą „Garden Homes Company” w Milwaukee podaje w ostatnim numerze „Rzeczp. spółdzielca”.

Stowarzyszenie nabyło 28 akrów terenu pod miastem i rozpoczęło akcję przez wybudowanie 90 domów. Koszty całego przedsięwzięcia obliczono na 500.000 dolarów. Połowa tej sumy pokryta została przez emisję akcji uprzywilejowanych, nabytych przez władze municypalne i instytucje społeczne, a w części przedsiębiorstwa prywatne, druga połowa przez emisję akcji zwykłych, zarezerwowanych dla lokatorów.

Każdy lokator obowiązany jest zadeklarować akcyj na sumę, odpowiadającą wartości jego domku. W miarę spłacania akcji zwykłych — wycofuje się odpowiednią ilość akcji uprzywilejowanych. Po zakończeniu tej operacji lokatorzy będą korzystali z wyłącznego prawa własności zbiorowej całej osady, ponieważ pozostają same akcje zwykłe, będące własnością lokatorów.

Początkowo lokatorzy opłacają komorne w wysokości 50 dolarów miesięcznie, w których objęte są: 5% procenta dla akcji uprzywilejowanych, 10 dolarów jako wpłata na akcje zwykłe i koszty utrzymania osady.

Z chwilą stopniowego spłacania akcyj uprzywilejowanych kwota komornego zmniejsza się stopniowo i w końcu redukując do samej poniżej połowy pierwotnego komornego.

Ciekawe jest, że przez komorne objęte są również premje ubezpieczenia od ognia, od wypadku i na życie lokatora.

Domy są obszerne, dobrze przewietrzane i posiadają dużo światła. Oprócz ogródków własnych, planowany jest wspólny park i plac do gier i zabaw dla dzieci.

Po zabudowaniu i zajęcia domków — teren znacznie powiększył swą wartość. Aby uniknąć z tego powodu spekulacji, członkowi, który chce opuścić osadę, wolno akcje swoje sprzedać po cenie nominalnej tylko samemu stowarzyszeniu.

Dział sprawozdawczy.

Sprawozdanie z działalności Wydziału Zdrowotności Publicznej za miesiąc maj 1923 r.

TABLICA zachorowań i skonów na ostre choroby zakaźne:

	zach.	skonów
1. tyfus plamisty	4	1
2. „ brzusznym	49	6
3. czerwonka	7	2
4. płonica	23	3
5. błonica	5	3
6. jaglica	397	—
7. gorączka płożowa	2	1
7. odra	166	14
9. drętwa karku	3	2
10. gruźlica	—	63

Działalność poszczególnych instytucyj Wydziału Zdrowotności Publicznej:

a) w szpitalach miejskich:

SZPITAL	Ilość dni szpitalnych
1. Radogoszcz	9620
2. Chojny	2357
3. Drewnowska	4385
4. Aleksandra	2527
5. Marji-Magdaleny	2752
razem	21641

b) w szpitalach prywatnych:

1. „Kochanówce“	5609
2. Anny-Marji	4301
3. Ewangelickim	1569
4. Poznańskich	4158
razem	15637

c) w przytułkach położniczych

SZPITAL	Ilość dni szpitalnych
1. przy ul. Dzielnej	500
2. „ „ Sienkiewicza	851
razem	1351
Dom Izolacyjny	76

W I-szym miejskim zakładzie kąpielowym wykąpano 12463 os.

W II-gim miejskim zakładzie kąpielowym wykąpano 6382 „
razem . 18845 os.

Udzielono porad w ambulatorjach:

W I-szym miejskim — 1739
 „ II-gim — 1416
 „ ambul. Anny-Marji — 453
 „ „ T-wa „Linus Hacholim“ — 2101
 „ „ małż. Poznańskich — 936
 razem — 6645

W ambulatorjach szkolnych:

W I-szym — 2066
 „ II-gim — 522
 „ III-ciem — 1007
 „ IV-tem — 1023
 razem — 4618

w ambulatorjum dla dzieci chorych na jaglicę — 872.

Miejska Izba Odkazająca:

a) dokonała odkazeń w 370 ubik. o pojemności 26691 metr. sześć.
 b) odkaziła i oczyściła w stałym kotle 1452 klg. rzeczy.

Miejska Pracownia Bakterjologiczna dokonała 270 badań. Prosektorjum Miejskie dokonało 2 sekcje kliniczne, 12 sądowych i 12 rozbiórów histo-patologicznych.

Sekcja do Walki z Gruźlicą

a) do Poradni Sekcji zgłosiło się 713 osób, — dorosłych 241 i dzieci 472. Sanitarki dokonały 198 wywiadów. W Pracowni Rozpoznawczej badano płwociny 190 osobom, z tego z wynikiem dodatnim 17, ujemnym 173.

Lekarze Sanitarni:

dokonałi 207 oględzin sanitarnych, 121 oględzin zwłok, wywiadów tyfusowych 37, ospy 1, gorączki pologowej 1, drętwy karku 2.

Odświeżbiarnia:

udzieliła 340 porad, nacierań maścią Wilkina 56, nacierań płynem Vlemingasa 191, wyleczono 102 osoby.

Miejski Oddział Przew. Chorych i Pogotowie Ratunkowe.

I. Dział Przewozowy.

przy chorobach udzielających się 96
" " nieudzielających " 206
zwłok 9

II. Dział Ratunkowy:

weszań	696
wypadków	453
przewozów	143

Sekcja do Walki z Jaglicą.

Zgłosiło się chorych 815, do leczenia powtórnego zgłosiło się 258 osób, wywiadów 40.

Ambulatorjum dla chorych na jaglicę.

Zgłosiło się osób 219, opatrunków dokonano 1009.

Urząd Weterynaryjny.

I. Choroby zaraźliwe zwierzęce: Stwierdzono nowy punkt przy ul. Sikawskiej 9 i przy ul. Piotrkowskiej 189, wścieklizna psów.

II. Rakarnia: Dostarczono i zniszczono trupów: końskich 15, drobnych zwierząt 8. Prócz tego zniszczono 97 złowionych, walęjących się psów i 745 kg. ryb skonfiskowano.

III. Dozór weterynaryjny nad zwierzętami i surowcami zwierzę-

cemi. Na targowiskach obejrzano 586 koni. Na stacjach kolejowych w Łodzi zbadano: bydła rogatego 1401 szt., cieląt 216, owiec i kóz 1084, trzody chlewnej 3956, koni 28, krwi bydlęcej 25 beczek.

IV. Dozór Sanitarny: Dokonano oględzin: sklepów z mięsem i rybami 199, hal 2, stajen 41, obór 79, chlewni 2, gęsiarni, rzeźni dla ptactwa 4, razem 328 oględzin. Nadto lekarze brali udział w 16 komisjach.

V. Rzeźnie: Miejska: zabito bydła rogatego 1189 szt., cieląt 2005, owiec i kóz 284, trzody chlewnej 5173, koni 17.

Bałucka: Zabito bydła rogatego 1933 szt., cieląt 6761, owiec i kóz 1270, trzody chlewnej 1466, koni 42.

Obwieszczenia i Okólniki.

Okólnik № 31.

Niniejszem kumunikujemy, że Komisja dla Kontroli Gospodarki Miejskiej w Łodzi, utworzona na zasadzie reskryptu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych № S. M. 1969-23 z dnia 28 marca 1923 roku, a złożona z p.p.:

1) Mikołaj Zakrzewskiego, naczelnika Wydziału Samorządowego Województwa Łódzkiego,

2) Kazimierza Kozłowskiego, inspektora samorządowego przy Województwie Łódzkim,

3) dr. Stanisława Skalskiego, dyrektora Wojewódzkiego Urzędu Zdrowia,

4) Jana Wojciechowskiego, naczelnika Wydziału Pracy i Opieki Społecznej Województwa Łódzkiego,

5) inż. Arkadiusza Grocholskiego, naczelnika Wydziału Przemysłowego Województwa Łódzkiego,

6) Stefana Szokalskiego, przedstawiciela Warszawskiej Okręgowej Izby Kontroli,

7) inż. Bronisława Stawiskiego, dyrektora Okręgowej Dyrekcji Robot Publicznych przy Województwie Łódzkim.

8) Ludwika Kerna, naczelnika Wydziału Prezydjalnego Kuratorjum Okręga Szkolnego Łódzkiego i

9) Józefa Raciborskiego, przedstawiciela Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

na posiedzeniu swem, odbytem w dniu 22 czerwca 1923 roku w lokalu Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, wyłoniła z pośród siebie subkomisję, złożoną z 3 osób, w celu przeprowadzenia kontroli działalności poszczególnych Wydziałów Magistrata m. Łodzi na miejscu.

W skład tej subkomisji wejdą delegat Warszawskiej Okręgowej Izby Kontroli i delegat Wydziału Samorządowego Województwa Łódzkiego, jako członkowie stali, oraz delegat jednego z tych Wydziałów Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, obecność którego przy przeprowadzeniu kontroli działalności danego Wydziału Magistrata m. Łodzi okaże się niezbędną.

Jednocześnie zaznaczamy, że — w myśl okólnika № 19—0,678-23 I z dnia 6 kwietnia 1923 roku — kontrola działalności poszczególnych Wydziałów Magistrata m. Łodzi powinna się odbywać w obecności ławników przewodniczących i naczelników tychże Wydziałów, którzy obowiązani są:

a) udzielać wyżej wymienionej subkomisji wszelkich żądanych przez nią informacji, wyjaśnień i materiałów, oraz

b) nadsyłać Prezydjam Magistrata odpowiednie sprawozdania z przebiega dokonanej kontroli.

Łódź, dnia 3 lipca 1923 r.

Prezydent (—) Rzewski.

(—) Miecz. Kalinowski

p. o. Dyrektora Zarządu Głównego.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat m. Łodzi niniejszem ogłasza, że Komisja Ziemska Okręgowa w Piotrkowie, po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 1922 roku sprawy zwolnienia od ograniczeń prawa z dnia 11 czerwca 1891 r. wszystkich wogóle osad i gruntów włościańskich włączonych przez b. władze okupacyjne w roku 1915 do miasta Łodzi, postanowiła, zważywszy, że aczkolwiek wcielenie do miast gruntów włościańskich, w myśl ustawy z dnia 20 maja 1921 r. (Dz. Ust. № 46, poz.

280), należy do kompetencji Ministra Spraw Wewnętrznych, to z uwagi jednak, że wykreślenie takich gruntów z tabel likwidacyjnych i nadawczych należy, na zasadzie art. 16 Ustawy z dnia 6 lipca 1920 r. o organizacji Urzędów Ziemskich, do kompetencji właściwych Urzędów Ziemskich — sprawę powyższą przesłać do Głównego Urzędu Ziemskiego celem udzielenia zezwolenia na powzięcie w tym przedmiocie miarodajnej decyzji.

Pomiędzy innymi zostały wcielone do miasta Łodzi następujące przestrzenie gruntów włościańskich: cała **wieś Bałuty-Nowe**, składająca się z 6 osad od № 1 do № 6 o obszarze ogólnym 16 m. 101 pr., **wieś Bałuty-Stare** — 107 m. 288 pr., mianowicie: z osady № 1 — 17 m. 99 pr., № 2 — 16 m. 299 pr., № 3 — 17 m. 82 pr., № 4 — 3 m. 233 pr., № 5 — 3 m. 206 pr., № 6 — 3 m. 219 pr., № 7 — 3 m. 212 pr., № 8 — 3 m. 170 pr., № 9 — 1 m. 62 pr., № 10 — 1 m. 62 pr., № 11 — 1 m. 93 pr., № 12 — 1 m. 52 pr., № 13 — 2 m. 207 pr., № 14 — 1 m. 101 pr., № 15 — 238 pr., № 16 — 1 m. 13 pr., № 17 — 15 pr., № 18 — 14 pr., № 19 — 164 pr., № 20 — 256 pr., № 21 — 1 m., № 22 — 240 pr., № 24 — 2 m. 82 pr., № 25 — 1 m. 150 pr., № 26 — 7 m. 10 pr., № 27 — 10 m. 44 pr., № 28 — 2 m. 265 pr.; **wieś Bałuty-Kolonja** — 80 m. 136 pr., mianowicie: z osady № 1 — 23 m. 164 pr., № 2 — 7 m. 232 pr., № 3 — 7 m. 196 pr., № 4 — 4 m. 60 pr., № 5 — 4 m. 88 pr., № 6 — 25 m. 173 pr., № 7 — 3 m. 41 pr., № 8 — 4 m. 112 pr.

W myśl art. 20 Ustawy z dnia 6 lipca 1920 r. o organizacji Urzędów Ziemskich, osoby zainteresowane mogą powyższą decyzję za pośrednictwem Komisji Ziemskiej Okręgowej w Piotrkowie zaskarżyć do Głównej Komisji Ziemskiej w ciągu dni 14, licząc od dnia następnego po ukazaniu się niniejszego ogłoszenia.

Łódź, dnia 11 lipca 1923 r.

OBWIESZCZENIE.

Magistrat m. Łodzi podaje do wiadomości, że stosownie do pisma Województwa Łódzkiego z dnia 14. 6. 1023 L. Sm. ⁴⁹⁰/₂₁, Ministerstwa Spr. Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu reskryptem z dn. 4. 6. 1923 № Sm. 2964 zatwierdziło przyjęty przez Magistrat dnia 19. 6. 1923 statut o komunalnym podatku konsumcyjnym od spirytasu, wyrobów i przetworów spirytasowych i wszelkiego rodzaju win na rzecz m. Łodzi w następującem brzmieniu:

S T A T U T

o komunalnym podatku konsumcyjnym od spirytasu, wyrobów i przetworów spirytasowych i wszelkiego rodzaju win na rzecz m. Łodzi.

§ 1.

Konsumeja spirytasu, wyrobów i przetworów spirytasowych, oraz win wszelkiego rodzaju na obszarze miasta Łodzi podlega podatkowi konsumcyjnemu na rzecz m. Łodzi.

§ 2.

Wolne od podatku są: wina owocowe, bezalkoholizne, wina zwolnione od państwowej akcyzy w myśl § 11 niemieckiej ustawy z dnia 26 lipca 1918 roku (Dz. U. Rzeszy Niem. Str. 851) stanowiącej załącznik rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 5 grudnia 1922 roku (Dz. U. R. P. № 105, poz. 764), wydanego celem ujednostajnienia opodatkowania wina na całym obszarze Rzeczypospolitej, oraz spirytas denatutowany i spirytas, przeznaczony na cele lecznicze doświadczałne i przemysłowe, zwolniony w całości i częściowo od rządowej akcyzy.

§ 3.

Podatek wynosi 20% państwowych opłat akcyzowych.

§ 4.

Podatek (§ 1) pobiera się w formie dodatku do państwowych opłat akcyzowych.

Obowiązany do płacenia podatku jest konsument.

§ 5.

Przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe, zajmujące się produkcją lub handlem napoi alkoholowych, wpłacają podatek z chwilą oddania wyrobów (napoi) do drobnej sprzedaży lub do bezpośredniej konsumcji osób prywatnych lub przedsiębiorstw, zajmujących się wyszynkiem napoi i t. p.

§ 6.

Poza wypadkami, przewidzianemi w § 5, osoby obowiązane do uiszczenia podatku wpłacają go z chwilą wprowadzenia wyrobów w § 1-ym określonych na obszar m. Łodzi.

§ 7.

Celem poboru podatku osoby, wymienione w § 5 i 6, obowiązane są zawiadomić Magistrat m. Łodzi w ciągu trzech dni od dnia przybycia transportu napoi na obszar miasta Łodzi wzgl. oddania napoi do drobnej sprzedaży lub do bezpośredniej konsumcji (§ 5) o ilości alkoholu (napoi), podlegającej podatkowi na zasadzie tegoż statutu; jednocześnie powinny złożyć odpowiednie dokumenty, potrzebne do określenia podatku, w oryginał, lub odpis, albo wskazać miejsce przechowania tych dokumentów, o ile one znajdują się na obszarze miasta Łodzi.

§ 8.

Podatek uiszcza się w kasie miejskiej.

Podatek uiszczony w ciągu tygodnia od dnia doręczenia nakazu płatniczego ściągany się w drodze egzekucji administracyjnej z doliczeniem 5% odsetek zwłoki za każdy miesiąc zwłoki, oraz z doliczeniem kosztów postępowania egzekucyjnego.

§ 9.

Magistrat prowadzi kontrolę przez swoich urzędników. Celem ułatwienia kontroli może w porozumieniu z właściwym urzędem skarbowym

akeyz i monopolów wprowadzić system specjalnych banderoli.

§ 10.

W wypadkach wywozu spirytusa, wyrobów i przetworów spirytusowych, oraz win wszelkiego rodzaju z obszaru miasta Łodzi poza granice miasta, aiszczony podatek będzie na żądanie zwrócony, o ile żądający zwrotu adowodni aiszczenie podatku na napoje wywiezione. Prawo żądania zwrotu, przysługujące tylko przedsiębiorstwom przemysłowym i handlowym, zajmującym się produkcją lub handlem napoi alkoholowych.

§ 11.

Od orzeczeń Magistrata, dotyczących wymiaru i poboru tego podatku, wolno odwołać się w terminach 14-dniowych do Województwa, jako I instancji, a od decyzji Województwa do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, jako II instancji, a to za pośrednictwem władzy, która orzeczenie wzgl. decyzję wydała.

§ 12.

Wykroczenia przeciw niniejszemu statutowi podlegają karze z art. 138 Kodeksu Karnego, o ile nie ma do nich zastosowania artykuł 27 Ustawy z dnia 17 grudnia 1921 roku o zasilenia finansów miejskich, (Dz. U. № 2/1922, poz. 6).

§ 13.

Przepisy wykonawcze do niniejszego statutu wyda Magistrat w porozumieniu w właściwym urzędem skarbowym akeyz i monopolów państwowych.

§ 14.

Statut niniejszy wchodzi w życie, po zatwierdzenia przez władze nadzorcze, z dniem ogłoszenia, i obowiązuje od dnia 1 września 1923 r. Łódź, dnia 9 lipca 1923 r.

Magistrat m. Łodzi

Prezydent (—) Rzewski.

Przewodniczący Wydziału

(—) Dr. Weissberg

OBWIESZCZENIE.

Na mocy statutu o podatku szkolnym i na opiekę społeczną w m. Łodzi, uchwalonego przez Magistrat w dniu 16 marca r. b. i zatwierdzonego przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu reskryptem z dnia 2 maja r. b. Nr. SM. 2731-23, Magistrat m. Łodzi — Oddział Podatkowy — wzywa wszystkich przedsiębiorców, posiadających patenty przemysłowe lub handlowe, a zatrudniających oficjalistów i robotników, do złożenia w ciągu dni 14 od dnia następnego po dniu doręczenia niniejszego — do Oddziału Podatkowego (Plac Wolności Nr. 2, pokój Nr. 7) wykazu zatrudnionych w przedsiębiorstwie oficjalistów i robotników według niżej zamieszczonego wzoru.

Uwaga I. Do niniejszego wykazu należy wnieść tylko te osoby, których całkowity zarobek wraz z wszelkimi dodatkami, wynosił w 1922 roku mk. 1.000.000 — i więcej.

Uwaga II. Należy również zamieścić osoby, których zarobek, choćby nie pracowały przez okres całoroczny, wynosił w grudniu 1922 roku mk. 220.000. — i więcej, zaznaczając w rubryce „Uwagi“, jak długo osoby te pracowały.

Wzór:

W Y K A Z

oficjalistów i robotników, zatrudnionych w przedsiębiorstwie

handlowem

przemysłowem

znajdującem się przy ul. № . . .

właściciel

zamieszkał

№ porz.	Nazwisko i imię oficjalisty lub robotn.	Adres	Rodzaj zajęcia	Wysokość wynagrodz. wypłaconego w ciągu 1922 roku Mkp.	Uwagi.
---------	---	-------	----------------	---	--------

Za zamieszczenie w wykazie danych, niezgodnych z rzeczywistością jak

również za niedostarczenie wykazu, wypełnionego w terminie przepisany, właściciel przedsiębiorstwa, wżg. jego prawny zastępca będzie karany na mocy art. 138 Kod. Karnego, wżg. art. 27 Ustawy o zasileniu finansów miejskich z dnia 17. XII. 1921 r. (Dz. Ust. R. P. z r. 1922 № 2, poz. 6) grzywną do 1 miliona mkp., a w wypadku niemożności ściągnięcia, pozbawieniem wolności na czas do 3-miesiący.

Łódź, w lipcu 1923 r.

Magistrat m. Łodzi

Prezydent (—) A. Rzewski.

Przewodniczący Wydziału:

Dr. Weissberg.

Ruch wydawniczy.

„Praca i Opieka Społeczna“.

Wyszedł z druku zeszyt I (styczeń-marzec) za r. 1923 kwartalnika „Praca i Opieka Społeczna“, wydawanego przez ministerstwo pracy i opieki społecznej i poświęconego polityce socjalnej państwa polskiego, oraz sprawom społecznym i robotniczym w kraju i zagranicą.

Zeszyt ten rozpoczyna rocznik trzeci wydawnictwa i zawiera w części urzędowej ustawy, rozporządzenia, oświadczenia i okólniki, dotyczące ochrony pracy, ubezpieczeń społecznych, opieki społecznej, pośrednictwa pracy i działu administracyjnego. Na uwagę zasługują: rozporządzenie o urządzeniu tymczasowem inspekcji pracy na obszarze b. dzielnicy pruskiej, rozporządzenie w przedmiocie utworzenia i organizacji okręgowych urzędów ubezpieczeń, instrukcja w przedmiocie sprawozdań rozumowanych z rynku pracy i działalności państwowych urzędów pośrednictwa pracy, okólnik w przedmiocie powołania Rady bibliotecznej, regulamin biblio-

teki ministerstwa pracy i opieki społecznej, okólnik w przedmiocie wydawania celowych i jasnych zarządzeń.

W części nieurzędowej zamieszczono wyczerpujący artykuł o ubezpieczeniach społecznych w Polsce, z uwzględnieniem dotychczasowego stanu ubezpieczeń społecznych, oraz programu prac departamentu ubezpieczeń społecznych na przyszłość.

W tej części naczelnik wydziału pośrednictwa pracy, p. Jerzy Drecki, wyjaśnia, jaką powinna być organizacja publicznego pośrednictwa pracy w Polsce.

Obfity „Przegląd Krajowy“ podaje między innymi exposé p. ministra Darowskiego, wygłoszone na posiedzeniach sejmowej komisji ochrony pracy, sprawozdanie ze zjazdu naczelników wojewódzkich wydziałów pracy i opieki społecznej oraz dane liczebne o stanie bezrobocia w Polsce w dn. 1-go marca r. b.

W „Przeglądzie Zagranicznym“ interesujące są zwłaszcza artykuły o stosowaniu ustawy o 8-godzinnym dniu pracy w Belgji, o organizacji ministerjum pracy w Niemczech, stanie bezrobocia w Stanach Zjednoczonych A. P., oraz o kryzysie bezrobocia i jego przyczynach w Wielkiej Brytanji.

Działalności i pracom Międzynarodowego Biura Pracy poświęcono osobny dział, w którym zwracają uwagę zalecenia i konwencje uchwalone na dwóch międzynarodowych konferencjach pracy (I i II), a przedstawione w tablicach synoptycznych.

Zeszyt zamykają notatki krytyczno-bibliograficzne z ogłoszonymi po raz pierwszy materiałami do bibliografji polskiej z zakresu pracy i opieki społecznej, oraz dziedzin pokrewnych za r. 1922. Materiały te ukazywać się będą systematycznie w kwartalniku, jako osobno prowadzony dział.

Wykaz wpływów Kasy Miejskiej z opłat i podatków.

Rodz. opłat i podatków	wpływ za m. maj 1923 r.		wpływ od 16/I—31/V 1923 r.	
	na rzecz miasta	postronne	na rzecz miasta	postronne
Pod. na cele obr. P.	3708510	—	36280850	—
„ od obr. nier. 22-23	18882791	—	72327710	—
25% pod. zam. udział w poz. miejs.	8750	—	24000	—
25% pod. miejsk. od doch. 1918-19	1426630	40	3809067	40
25% pod. szac. 19-20	—	—	4618	—
25% p. grunt. za 16-20	135	—	910	—
25% pod. repartycyj. za 1916-19	—	—	937	50
Opł. za oczyszcz. kom. za 1919-21	240	—	24385	53
PoJ. mieszk. 1920-21	1640	—	6235	—
Skł. ogniw. 1921-23	—	7436706	—	9872763
Pod. od psów 1922	1000	—	19500	—
„ „ „ 1923	5055000	—	34670000	—
Zw. koszt. za żn. 1923	268575	—	1925000	—
Opł. za prawo jazdy 22	8250	—	185680	—
„ „ „ 23	12340500	—	169410170	—
Zw. koszt. za zn. 1923	2376580	—	17006030	—
Pod. od lokali 1922	7630275	—	216487918	—
„ 5% prow. „	—	—	8207759	50
„ szkolny 1921	902730	—	14594300	—
„ od piwa 1923	16503903	—	24121413	—
50% dod. do podatku patentowego 1917-19	—	—	2275	—
Pań. pod. od doch. 22	—	987024022	—	4147789411
Kara do tegoż.	—	236849068	—	559136950
Pań. pod. od doch. 23	—	411650543	—	928095693
Skł. dla Gm. Żyd.	—	12193745	—	22227245
Pod. od zab. i wid. 22-23	412042279	40	1238620532	60
Skł. na bud. teatru	87664341	50	259479147	20
Opł. od obr. pr-prz.	482377491	—	1506969606	15
„ od wyr. alkohol.	178062170	—	530965441	—
„ „ szyl. i rek.	5139210	—	16399401	—
Podatek hotelowy	42059850	—	152023817	—
Zlec. Magistrackie	1297088	—	18695374	—
Pol. różn. zamiej.	—	677809	—	6062837
Porto do pol. zam.	—	6901	—	57709
Kary sądowe	—	441000	—	1377000
„ Kom. Pow. Naucz.	—	326880	—	4325070
„ za zwł. i niep. przep. pod.	5672549	—	15544646	27
Pod. sylwestrowy	—	—	656994	30
Opł. za sekwestr.	41319705	60	156805102	85
	1324750193	90	1656606674	—
	2981356867,90	—	4478853302	30
			10157797981,79	49
UWAGA: Wpłynęło z Kasy Skarb. dod. do pod. patent.	336000	—	389182546	50

Ruch służbowy

№	DATA 1923 r.	Imię i nazwisko	stanowisko dawne	stanowisko obecne
24	1/V	Polk Stanisław	sekretarz IX kat. Gł. Kasy Miejskiej	sekretarz VIII k. Gł. Kasy Miejskiej
25	"	Łatkowski Antoni	sekretarz IX kat. Gł. Kasy Miejskiej	sekretarz VIII k. Gł. Kasy Miejskiej
26	"	Kaczmarek Ludwik	st. kancelistka X k. Gł. Kasy Miejskiej	mł. sekretarz IX k. Gł. Kasy Miejskiej
27	"	Matuszewska Józefa	st. kancelistka X k. Gł. Kasy Miejskiej	mł. sekretarka IX k. Gł. Kasy Miejskiej
28	"	Penczak Hieronim	mł. referent VII kat. Gł. Kasy Miejskiej	mł. referent VI kat. Gł. Kasy Miejskiej
29	"	Tarczyński Leon	st. sekretarz VIII k. Gł. Kasy Miejskiej	st. sekretarz VII k. Gł. Kasy Miejskiej
30	"	Hrdina Wiktor	djetarjusz Gł. Kasy Miejskiej	sekwestrator IX k. Gł. Kasy Miejskiej
31	"	Martynowski Stan.	djetarjusz Gł. Kasy Miejskiej	sekwestrator IX k. Gł. Kasy Miejskiej
32	"	Głowacki Waław	sekwestrator IX k. Gł. Kasy Miejskiej	sekwestrator VIII k. Gł. Kasy Miejskiej
33	"	Żółtaszek Józef	sekwestrator IX k. Gł. Kasy Miejskiej	sekwestrator VIII k. Gł. Kasy Miejskiej
34	"	Stasiński Andrzej	inkasent Gł. Kasy Miejskiej	inkasent V k. ofic. Gł. Kasy Miejskiej
35	"	Kudlicki Jan	mł. referent VII kat. Wydz. Handl.-Gosp.	mł. referent VI kat. Wydz. Handl.-Gosp.
36	"	Rytter Bronisław	mł. referent VII kat. Wydz. Handl.-Gosp.	mł. referent VI k. Wydz. Handl.-Gosp.
37	"	Adaszewski Stan.	st. sekretarz VIII kat. Wydz. Handl.-Gosp.	st. sekretarz VII k. Wydz. Handl.-Gosp.
38	"	Rączkowska Eugenja	st. sekretarz VIII k. Wydz. Handl.-Gosp.	st. sekretarz VIII k. Wydz. Handl.-Gosp.
39	"	Dudziński Jan	mł. referent VII kat. Wydz. Handl.-Gosp.	st. sekretarz VII k. Wydz. Handl.-Gosp.
40	"	Milczarek Józef	sekretarz IX kat. Wydz. Handl.-Gosp.	sekretarz VIII k. Wydz. Handl.-Gosp.
41	"	Szerowa Lidja	sekretarz IX kat. Wydz. Handl.-Gosp.	sekretarz VIII k. Wydz. Handl.-Gosp.
42	"	Swirozewicz Bol.	sekretarz IX kat. Wydz. Handl.-Gosp.	sekretarz VIII k. Wydz. Handl.-Gosp.
43	"	Ajnenkiel Józef	sekretarz IX kat. Wydz. Handl.-Gosp.	sekretarz VIII k. Wydz. Handl.-Gosp.
44	"	Kielski Waław	st. kancelista X kat. Wydz. Handl.-Gosp.	mł. sekretarz IX k. Wydz. Handl.-Gosp.
45	"	Werner Władysław	st. kancelista X k. Wydz. Handl.-Gosp.	mł. sekretarz IX k. Wydz. Handl.-Gosp.
46	"	Kryszkowski Zygm.	mł. kancelista XII k. Wydz. Handl.-Gosp.	kancelista XI kat. Wydz. Handl.-Gosp.
47	"	Owczarek Józef	mł. kancelista XII k. Wydz. Handl.-Gosp.	kancelista XI kat. Wydz. Handl. Gosp.
48	"	Komorowski Antoni	praktykant Wydz. Handl.-Gosp.	mł. kancelista XII k. Wydz. Handl.-Gosp.

Kronika miejska.

— **Zatwierdzenie wyborów do Rady Miejskiej.** Dnia 14 b. m. Magistrat otrzymał z Urzędu Wojewódzkiego odpis decyzji M. S. Wewn., zatwierdzającej wybory do Rady Miejskiej, dokonane w d. 13 maja b. r.

W związku z tem prezydent Rzewski zwołuje pierwsze zebranie Rady Miejskiej na dzień 23 b. m.

Treść decyzji M. S. Wewn. podamy w numerze następnym.

— **Z Wydziału Podatkowego.** W związku z rezygnacją dr. M. Grinberga ze stanowiska przewodniczącego Wydziału Podatkowego, obowiązki te objął zastępczo z dn. 1 lipca dyrektor Wydziału Podatkowego dr. E. Weisberg. Jednocześnie Oddział Podatkowy przekształcony został na samodzielny Wydział, zaś dotychczasowy Naczelnik Oddziału—zgodnie z art. 6 „Regulaminu służbowego” uzyskał tytuł Dyrektora Wydziału.

— **Sprawy tramwajowe.** Do komisji rewizyjnej Spółki Akcyjnej Kolei Elektrycznej Łódzkiej Magistrat postanowił wydelegować radnych pp. Remiszewskiego i Adamskiego.

— **Podwyżka dla pracowników miejskich.** Zgodnie z orzeczeniem lokalnej komisji do badania wzrostu kosztów utrzymania Magistrat na posiedzeniu w dn. 10 b. m. przyznał pracownikom Zarządu m. Łodzi. dodatk drożyzniany na m. lipiec w wysokości 27.77%.

— **Miejska pracownia robót ręcznych.** W roku ubiegłym otwarta została miejska pracownia robót ręcznych, której zadaniem jest przygotowywać nauczycielstwo szkół powszechnych do wykładu nauki robót

ręcznych. Obecnie Magistrat wyasygnował marek 4 miliony na uruchomienie z początkiem roku szkolnego pracowni robót ręcznych dla dziewcząt szkół powszechnych, która to pracownia będzie jakby dopełnieniem i rozszerzeniem istniejącej już poprzednio instytucji.

— **W sprawie Domu Ludowego.** Całokształt pracy architektonicznej przy sporządzeniu projektu Doma Ludowego (pl. Dąbrowskiego) według szkiców konkursowych, wraz z kosztorysem, rysunkami szczegółowymi i prowadzeniem samej budowy, Magistrat powierzył bad. H. Stifelmanowi z Warszawy.

— **Subsydjum.** Na wniosek Wyzd. Oświaty i Kultury Magistrat przyznał Kasie im. Mianowskiego subsydjum w wysokości 2,000,000.— Mk.

— **Opłaty w Urzędzie Stanu Cywilnego.** Magistrat postanowił podwyższyć z d. 1 b. m. o 27.77% opłaty, pobierane za świadczenia Urzędu Stanu Cywilnego (zgodnie z orzeczeniem lokalnej komisji do badania wzrostu kosztów utrzymania.

Opłaty te wynosić będą obecnie:
 Za rejestrację arrodzenia Mk. 10,200.—
 „ „ ślaba 20,500.—
 „ „ zgona 6,500.—
 „ akt znania 51,000.—
 „ pełny wyciąg arrodzenia i zgona 13,000.—
 „ pełny wyciąg ślaba 20,500.—
 „ skrót 6,500.—
 „ „ do celów szkolnych 2,000.—
 „ poświadczenie zapowiedzi ślaba 13,000.—
 „ udzielenie informacji, wymagających poszukiwań archiwaln. 4,200.—
 „ przekład 20,500.—
 „ wydanie zaświadczenia o złożeniu dokumentów ślabyh. 13,000.—
 „ poświadczenie podpisów członków Rabinatu 20,500.—

— **Kompletowanie zespołu teatralnego.** W № 27 „Dzienn. Zarządu m. Łodzi” podaliśmy pierwszy spis artystów, zaangażowanych na sezon 1923/24 do Teatru Miejskiego. Obecnie dyr. K. Wroczyński podpisał w dalszym ciągu kontrakty z następującymi artystkami: L. Konopniaką — Pytlińską, H. Starską, H. Łapińską, St. Jarkowską, A. Halską. Prócz tego zaangażowany został w charakterze dekoratora — inscenizatora p. W. Drabik, zaszczytnie znany z swej pracy na scenach warszawskich.

— **Popis w Miejskim Domu Wychowawczym.** D. 4 b. m. o godz. 5-cj po poł. w Miejskim Domu Wychowawczym dla młodzieży przy ul. Cmentarnej 10-a odbył się popis wychowanców, połączony z pokazem prac. Wśród eksponatów uwagę zwracały wyrobyszewkie, wykonane w warsztatach Doma Wychowawczego, artystyczne prace ślusarskie wychowanców Doma, uczęszczających do Szkoły Rzemiosł, dalej — wyroby z tektury, gliny i t. p. Godzi się zaznaczyć, że warsztaty szewkie Doma Wychowawczego opatrują obecnie w obuwie wszystkie miejskie instytucje opieki społecznej.

Wychowancę Doma odegrali bardzo udatnie jednoaktówkę, osnutą na tle wydarzeń 1863 r., oraz popisali się śpiewem i deklamacją. W uroczystości wzięli udział prezydent Rzewski, Jawnicy Kłuszyńska i Gaćki, radni Łęcki i Adamski, kierownicy miejskich zakładów wychowawczych, oraz liczne grono zaproszonych gości.

Zarówno wysoki poziom wystawionych prac i produkcji, jak serdeczny pełen rodzinnego niemal ciepła stosunek młodzieży do wychowawców, świadczy, że kierownictwo Miejskiego Doma Wychowawczego stoi w zupełności na wysokości zadania i że instytucja ta okazuje jak najbardziej dobroczynny i zbawienny wpływ na umysły i charaktery wychowujących się w niej dzieci ulicy.

— **Kary za niedopełnienie obowiązku szkolnego.** W tygodniu od 2-go do 7-go lipca r. b. za nieposyłanie dzieci do szkoły z wyroków Komisji Powszechnego Nauczania odbyli karę aresztu:

Styczyński Walenty, Stowiańska 25 — 3 dni; Kmin Józef, Żelazna 9-b—1 dzień; Wara-Wąsowski Leopold, Targowa 67 — 2 dni; Pienia Leon, Przędzalniana 87 — 2 dni; Frykiert Gustaw, Sawalska 3—2 dni; Lisiecki Maurycy, N.-Zarzevska 37 — 1 dzień; Ottowa Natalja, Wolna 11 — 1 dzień.

Głosy prasy.

A. Rzewski i I. Szwarcman
Przewodnik dla urzędów stanu
cywilnego. Nakład Magistratu m.
Łodzi r. 1923 wyd. II, str. 464.

Pożyteczne wydawnictwo.

Prawodawca cywilny, rozpatrując życie jednostki, podkreśla w życiu tem trzy istotne momenty. Dwa z nich to stopy graniczne, między którymi rozciąga się pasmo żywota, są to narodziny i śmierć. Trzeci moment, istota którego jest podstawą rodziny i prokreacją dalszych pokoleń — to małżeństwo.

Trzy te momenty, jako posiadające arcyważne znaczenie wypukła prawodawca i wydaje szereg przepisów, skierowanych do utrwalenia ich, aby potem mogły służyć jako źródło wynikających z nich praw.

Przepisy te są w każdym z byłych zaborów różne, często zawierały lub kazuistyczne, a wymagają oświetlenia, komentarzy.

Zwłaszcza w chwili, gdy warunki polityczne wlegają zmianie, nasuwają się liczne kwestje wynikające bądź na tle stosunków międzynarodowych lub międzydzielnicowych, które należy rozwiązać i od rozwiązania ich zależy jest byt prawny i majątkowy licznych jednostek.

Tego trudnego zadania podjął się prezydent m. Łodzi, p. Aleksy Rzewski oraz naczelnik Urzędu Stanu Cywilnego p. Izidor Szwarcman, i przyznać trzeba, że zamierzony przez nich cel został w zupełności osiągnięty. W pięknej pracy p. t. „Przewodnik dla urzędów stanu cywilnego” ujęli autorowie całokształt zagadnień dotyczących kwestji stanu cywilnego, zgromadzili wszelkie przepisy w tym przedmiocie, a więc ustawy, rozporządzenia, wyjaśnienia i t. d.

Zwłaszcza w kwestjach dotyczących żydów materiał jest wyczerpany do maximum. Znajdujemy w dziele tem rozwiązanie wszelkich następujących się trudności, powstałych wskutek ogromnego zaniedbania ze strony żydów przy stosowaniu się do przepisów, traktujących o stanie cywilnym. Kwestja małżeństwa żydowskiego, kwestja imion — to niewyczerpane źródło nieporozumień, zostało przez autorów

ujęte w sposób przejrzysty, jasny. Zastosowanie wskazówek autorów może rozproszyć niejedną wątpliwość i trudność, napotykaną przy praktycznym stosowaniu przepisów.

Również przepisy dotyczące innych wyznań potraktowane są bardzo rzeczowo i obszernie. Przykładem może posłużyć szczegółowo omówione nowe prawo kościelne „Ne Temere” i ostatnie postanowienia Synodu w Warszawie.

Dzięki tym zaletom dzieło to powinno stać się księgą podręczną każdego urzędnika stanu cywilnego całej Polski, zarówno duchownego, jak i świeckiego, jakoteż urzędników administracyjnych i sądowych, powołanych do rozstrzygnięcia omawianych zagadnień.

Praca p. Rzewskiego i Szwarzmana ukazała się w drugim, znacznie powiększonym wydaniu i przedstawia się jako wielki tom, zawierający bogatą treść praktyczną i teoretyczną,

Prawnik.

(„Republika”, № 175, 1923 r.)

* * *

Autorzy „Przewodnika dla Urzędów Stanu Cywilnego” otrzymali z Warszawy pod datą 30. VI. 1923 r. list następującej treści:

„Wielce Szanowni Panowie!

Dziękuję najuprzejmiej za łaskawie nadesłane drugie wydanie „Przewodnika dla Urzędów Stanu Cywilnego,” który w wydziale I Prokuratury Generalnej niejednokrotnie oddał nam już przysługę przy opracowywaniu opinii. Podręcznik ten uważamy za jeden z najlepiej ułożonych i wyczerpujących w zupełności temat podręczników w zakresie prawnej literatury pomocniczej.

Proszę przyjąć wyrazy prawdziwego szacunku

(—) STANISŁAW HŁASKO

radca Prokuratury Generalnej.

Treść numeru 30-go:

Podstawy rozbudowy miast.—

Dział sprawozdawczy.

Sprawozdanie z działalności Wydziału Zdrowotności Publicznej za m. maj 1923 r.

Obwieszczenia i okólniki.

Okólnik № 31 w sprawie Komisji utworzonej dla Kontroli Gospodarki Miejskiej w Łodzi.— Obwieszczenie Magistratu m. Łodzi o gruntach przyłączonych.— Obwieszczenie o komunalnym podatku konsumcyjnym od spirytusu, wyrobów i przetworów spirytusowych oraz wszelkiego rodzaju win na rzecz m. Łodzi.— Obwieszczenie Magistratu m. Łodzi o złożeniu w Wydziale Podatkowym przez posiadaczy patentów przemysłowych i handlowych listy zatrudnionych w przedsiębiorstwie oficyalistów i robotników.

Ruch wydawniczy.

„Praca i Opieka Społeczna.”

Wykaz wpływów Kasy Miejskiej z opłat i poborów.—

Ruch służbowy.—

Kronika miejska.—

Głosy prasy.—

Licytacje przymusowe.

Urząd Sekwestracyjny m. Łodzi niniejszem podaje do wiadomości, że w dniu 18 lipca 1923 r. odbędą się licytacje ruchomości niżej podanych osób za niewpłacone podatki: Suszkiewicza Sz. Konstantynowska 38, szafa, biurko. Hentszel E. Wólczańska 19. pianino.

Dnia 19 lipca 1923 r. o godzinie 9 rano. Wypijewskiej Marji, Grzybowa 12, serwantka.

Miejski Urząd Sekwestracyjny.

Redaktor: Bolesław Dudziński.

Wydawnictwo Zarządu Miasta Łodzi

Odbito w tłoczni B-ci Holcman w Łodzi ul. Zawadzka № 7.